

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventvræ Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiæ, Speculum Disciplinæ, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De Humilitate. Cap. XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](#)

dolerent, non esset charitas Dei Patris in eis. ^{1.10.2.10}
 Cùm ergo aufert eis mundana inimicus, quæ
 eis sunt odiosa & onerosa, cumulantur eis do-
 na spiritualia, & merita cælestia. Vnde Dauid:
 Iudicia Domini vera iustificata in semetipsa: ^{Psal. 12. 12}
 desiderabilia super aurum & lapidem precio-
 sum multum, & dulciora super mel & fauum.
 Et qui occasionem dat homini tanti lucri, me-
 ritò est ei diligendus. Matth. Diligite ini-
 micos vestros, benefacite his qui vos oderunt. ^{Mat. 5. 24}
 Orate pro persequentibus & calumniantibus
 vos, & erit merces vestra multa, & eritis filij
 akissimi, &c.

De Humilitate.

CAP. XXIX.

NVNC dicendum de humilitate: vbi sci-
 endum, quod vera beatitudo consistit in
 cognitione summæ veritatis, & dilectione
 summæ bonitatis, & in fruitione æternæ iu-
 cunditatis. Omnes autem virtutes ordinan-
 nos ad ista tria: & ideo quanto quisque magis
 fuerit ordinatus in virtutibus, tanto magis ca-
 pax erit supernæ beatitudinis. Sicut ergo cha-
 ritas ordinat nos ad bonitatem, ita humilitas
 habet nos ordinare ad veritatem. Humilitas ^{Humilitas}
 est ex intuitu propriæ conditionis vel fragili- ^{quid.}
 tatis voluntaria mentis inclinatio. Bernardus: ^{Tract. de re-}
 Humilitas est virtus, qua homo verissima co- ^{gradib. Hu-}
 gnitione sui sibi metipsi vilescit.] Duo sunt ^{militatis &}
 quæ admonent nos ut humiles simus, videli- ^{superbia.}
 cet: quod sumus, & quod nō sumus. Quod su- ^{Humilita-}
 mus, non habemus à nobis, nec ex meritis no- ^{tis duæ}
 stris: & ideo non oportet nos inde extolli, quia ^{causæ in}
 alienæ potestatis est & bonitatis quicquid bo- ^{nobis,}
 ni sumus & habemus: & inde solus ille extol-
 lendus est, cuius gratia sumus id quod sumus.

S 5

Hæc

Humilitas Hæc est humilitas sanctorum & magnorum,
sanctorum qui quanto maiores se vident, tanto magis hu-
miliant se in omnibus quæ habent, totum redi-
dentes illi à quo totum habent: quia furti teus
est, qui sibi aliquid retinet de his, quæ sibi co-
modata sunt in uoto Domino, cùm ipse dicat,

Isa. 42,8

Gloriam meam alteri non dabo. Profectum
nobis libenter communicat in donis suis, sed
gloriam sibi seruat. Quod autem non sumus,
similiter monet nos humiliari: quia vana &
inanis gloria est, extollit de eo quod non est,
velut si lumen glorietur se esse aurum, & na-
nus iactet se esse gigantem, & mendicus cre-
dat se esse regem, & Aethiops niue candidio-

Apoc. 3,17

Humilitas
imperfe-
torum.

Rom. 9,7

rem. Apoc. Dicis quia diues sum, & nullius
egeo: & nescis quia tu es miser, & miserabilis,
& pauper, & cæcus, & nudus. Hæc humilitas
est pauperum & imperfectorum, qui confide-
rata sua inopia & imperfectione, in cōpara-
tione sublimitatis aliorum resiliunt in se, & ex
judicio veritatis sibi meti ipsi vilescent. Sic
Dominus nos cæcos natos, per nostri ignoran-
tiā, illuminat, lutum unde facti sumus li-
niendo super oculos nostros: ut primò inci-
piamus nosipso agnoscere, deinde ipsum illu-
minatorem nostrum credendo prouide adorare.
Ex luto visum recipit, qui ex conditionis pro-
priæ fragilitate scipsum humiliatus agnoscit.

De humilitate ad nosipso.

CAP. XXX.

TRIPLEM vero humilitatem habe-
re debemus. Humiles enim esse debemus
in nobis, humiles ad proximum, & humiles ad
Deum. In nobis debemus esse humiles, nos-
metipso ex consideratione propriæ vilitatis
despiciendo: ut omnia quæ in nobis despica-
bilia